

N:o 64.

Af Herrar **Ola Andersson** och **Anders Persson**: *Om underdånig hemställan till Kongl. Maj:t rörande utarbetande af förslag till förändrade stadganden i fråga om väghållningsbesväret.*

Frågan om allmänna vägunderhållets utgörande efter andra grunder, än de sedan sekler gällande, har under långa tider och särskildt under de sista 20 åren nästan oafbrutet varit framdragen under lagstiftningens pröfning. Den, som vill taga kännedom om hvad som i frågan förekommit, saknar således ej utväg härtill. Hänvisande till de i frågan vid sistlidne riksdag, af tvänne motionärer i Första Kammaren och tio i Andra, väckta, af skäl och motiv åtföljda förslag, samt Lag-Utskottets med anledning deraf afgifna utlåtande N:o 50 äfvensom till en vid 1869 års riksdag väckt och synnerligen utförligt motiverad motion, N:o 232, skola vi ej ånyo återupprepa hvad så ofta i saken blifvit sagdt. Blott det vilja vi tillägga, att exempel kunna — och om så behöfves, skola — framläggas, visande det orimliga och nästan odrägliga i det nuvarande, så slående att hedern att längre kunna motstå lösningen af denna fråga skall blifva mer än tvetydig. Allra mest i ögonen fallande är orimligheten att låta jordbrukaren ensam bära denna tunga, der stortartade bruks- och fabriks-rörelser uppstått. Men den som vill kan ej undgå att se, att äfven annorstädes en sorgfällig väghållning är ett behof för alla förvärfsgrenar; knappast någon skulle blifva oberörd af saknaden härutaf.

För flera år sedan har både af Kongl. Maj:t och Riksdagen blifvit erkändt, att kommunala utskylderna borde läggas till grund för utgörande af ifrågavarande angelägenhet och dock stå vi ännu i dag på samma punkt. — De tvänne sednaste riksdagarne har Andra Kammaren

beslutit, men Första Kammaren afslagit underdåniga skrivelser i frågan. Afslagen hafva, enligt de uttalanden som i protokolken finnas, grundat sig derpå, att man uti skrifvelse-förslagen icke nog tydligt uttalat sin mening. Nå väl! vi vilja försöka här framställa några hufvudgrunder:

1:o) Anse vi att alla lands- och härads-vägar å landet, med derå befintliga broar, böra underhållas af alla som erlægga kommunala utskylder och efter de grunder, som för utgörande af sådana afgifter äro eller blifva stadgade; dock böra härifrån befrias statens och kommunens embets- och tjenstemän för inkomst till och med ett tusen riksdaler;

2:o) Bör området för hvarje väghållningsdistrikt förblifva *häradet*; dock med rätt lemnad för flera härad att förena sig om gemensam underhållningsskyldighet, likasom häradet ock må ega rättighet indela sig i mindre kretsar, der i följd af lokala förhållanden sådant anses lämpligare och häradsboarne om en sådan fördelning blifva ense;

3:o) Väghållningsdistriktet bör sjelf ega besluta om sättet för underhållets verkställande. Såsom lämpliga sådana framhålla vi: vägarne bortauktionerande på viss tid och i smärre lotter till minstbjudande, genom kommunalnämndernas i hvarje socken försorg; eller vägarne fördelning på jordbrukarne och underhållande af samma, mot ersättning som för viss tid bestämmes af personer, bestående till hälften af jordbruksidkare och hälften af icke jordbruksidkande väghållningsskyldige. Uppgiften om kostnaderna, likasom utdrag af fyrktalslängderna, aflennas årligen till en af distriktet utsedd styrelse, som verkställer debitering m. m.;

4:o) Skyldigheten bör omfatta både sommar- och vinter-väghållningen; och

5:o) De föreskrifter, som redan finnas stadgade rörande kronobetjeningens tillsyn öfver vägarne, förblifva oförändrade.

Utarbetandet af lagförslag angående förändrade stadganden i väghållnings- och brobyggnads-skyldighetens framtida utgörande, bygd på ofvanstående grunder, är hvad vi härmed påyrka. Billighet och rättvisa! Se der motiven för samma vårt yrkande. Gerna vilja vi dock medgifva, att förbättringar härutinnan möjligen kunna göras, och hoppas derföre att Lag-Utskottet, till hvars behandling vi anhålla om remiss af denna motion, må finna sig oförhindradt föreslå de förbättringar, som kunna leda till frågans snara lösning.

Vi yrka alltså:

att Riksdagen uti underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhåller, det täcktes Kongl. Maj:t, *så snart ske kan*,

låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till förändrade bestämmelser i fråga om väghållningsbesväret i allmänhet och bygdt på ofvanstående grunder.

Stockholm den 27 Januari 1874.

Ola Andersson,
från Bara härad.

Anders Persson,
från Luggude härad.

Uti förestående instämman undertecknade:

Nils Nilsson.
Stäfvie.

A. E. Hjelm.

O. C. Östling.

Per Nilsson.
Kulhult.

J. Bengtsson.

Aug. Börjesson.

Lars Börjesson,
från Halland.

Anders Svensson.

Nils Hansson.

C. Johanson.

Magn. Jonsson.

A. Andersson
i Intagan.

Pehr Ericsson.

Per Nilsson
i Råby.

Ivar Månsson.

Christen Andersson.

P. Hübinette.

Eric Olsson.
Sånnesta.

Carl Magni.

G. Bolin.

J. Sandstedt.

L. J. Fahlander.

Lasse Jönsson.

Åke Andersson.

Nils Nilsson.
Asarum.

L. J. Svensson.